

elvont táj

a természetábrázolás változása festészetünkben

1940 és 1968 között

2011. október 12 – 2012 január 15-ig

a foglalkoztatófüzetet

összeállította: Szirmai Nóra

tervezte: Tunyogi Gábor

kiadja: a Városi Képtár – Deák Gyűjtemény

8000 Székesfehérvár, Oskola u. 10.

www.deakgyujtemeny.hu

megjelent 2011-ben

a Nemzeti Kulturális Alap támogatásával

Nemzeti
Kulturális
Alap

az AVANTGÁRD tájkép

(a 20. század elejétől folyamatosan)

Avantgárd irányzatoknak nevezzük mindazon képzőművészeti és irodalmi törekvéseket, amelyek alapvetően megváltoztatták, forradalmasították a művészetet. Az avantgárd irányzatok célja a lázadás, a hagyományos művészi kifejezésformák eltörlése és újak létrehozása. Ennek a művészeti forradalomnak az egyik iránya az elvonatkoztatás (ide tartoznak az Elvont táj kiállítás képei is), avagy absztrakció, vagy más néven nonfiguratív – azaz nem alakos – művészet.

A geometrikus elvonatkoztatás irányvonalát követő művészek geometrikus formákat használnak mondanivalójuk kifejezésére, tiszta színfoltokkal és szigorú szerkesztési elvekkel dolgoznak.

Ezzel ellentétben a lírai elvonatkoztatás művészei egyéni hangvételű alakatlan képződmények kialakítására törekuszenek, melyek komponálási módja inkább organikus, életszerű.

Elvont táj Zsebmozi

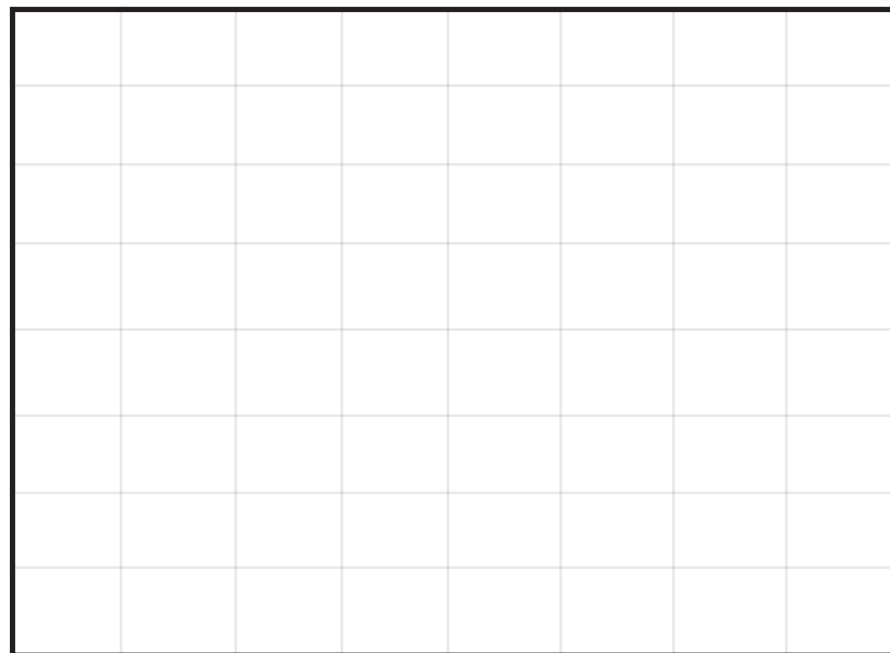
nagyoknak

Szervusz!

A tájkép mára az egyik legkedveltebb festészeti műfajjá vált. Annak ellenére, hogy csak a 18. században önállósodott, a 19. és a 20. században hatalmas fejlődésen ment át.

Olvasd el a füzetben a tájképfestészet fejlődési lépcsőfokainak leírását, majd keress, vagy képzelj magad elé egy tájrészletet és rajzold a négyzethálós lapokra **ugyanazt** a tájképet a korstílusoknak megfelelő változtatásokkal. Próbáld hasonló színárnyalatokat használni, csupán apró változtatásokat alkalmazz a kompozíción!

Ha jól dolgoztál, a zsebmozit pörgetve megjelenik előtted a tájképfestészet evolúciója.

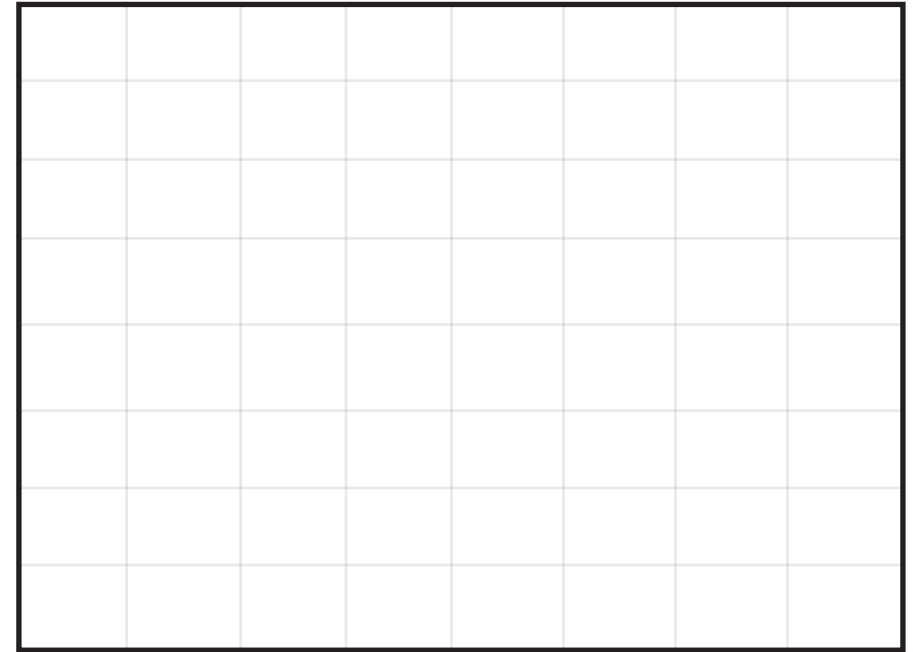
a **ROMANTIKUS** tájkép

(19. század)

2

A romantika egységes korstílus, amelyre jellemző a regényes tájképfestészet. Gazdag emberi érzelmvilágot fejez ki, az események véletlenszerűségét, drámaiságát hangsúlyozza. A romantikus tájképek jellemző táptalaja a múlt, az egzotikum, a képzelet és az álom sokszor titokzatos, mesés világa.

A romantikus festményekre jellemző az élénk színhasználaton és az erőteljes fény-árnyék viszonyokon alapuló ábrázolásmód.

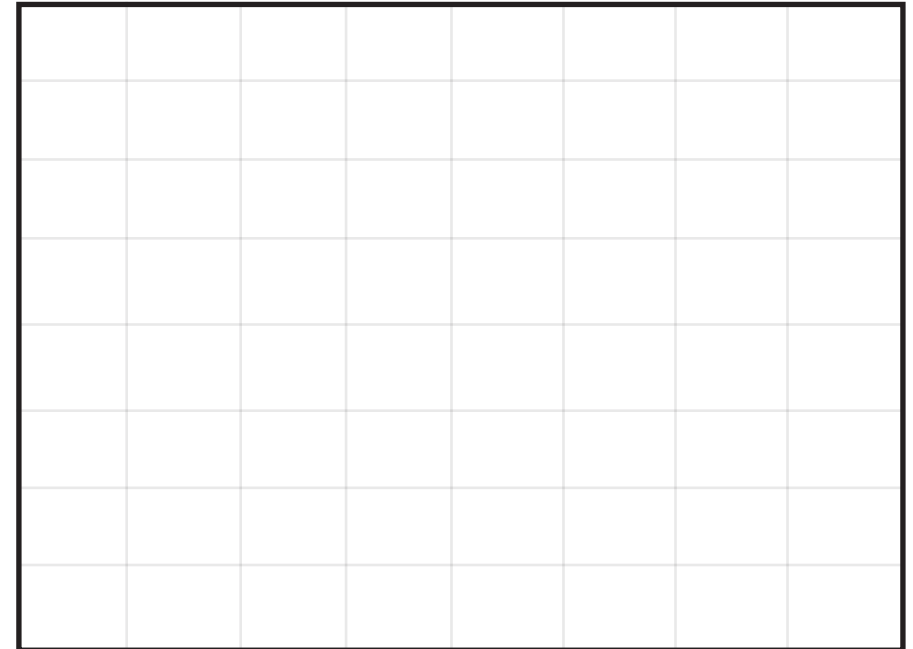
a **REALISTA** tájkép

(19. század)

4

A realizmus irodalmi, képzőművészeti irányzat, amely a valóság átfogó, lényeges elemeket kiemelő bemutatására törekszik, mondani valóját tömörítve a lényegi összefüggéseket domborítja ki. A realista tájkép a bensőséges hangulatok kifejezését a táj aprólékos megismerésével éri el.

A realista festészet összefogott ecsetkezeléssel, nagy egységekben, elfogulatlanul, szépítés nélkül, a valóság pontos másolásával ábrázol.

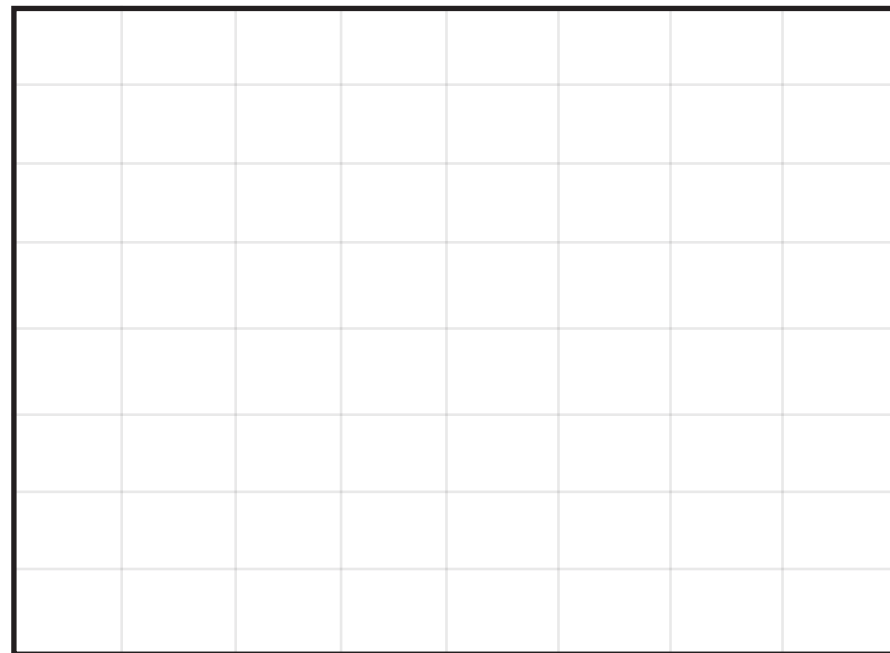
a **SZECESSZIÓS** tájkép

(a 19. század utolsó évtizede és a 20. sz. első harmada)

12

A szecesszió jellegzetes képző- és iparművészeti, valamint irodalmi irányzat, amely a gyárpar és a tömegtermelés személytelensége ellen tiltakozott. Újraformálta a tárgyi világot a lakberendezési és használati tárgyakat; a plakátot, reklámgrafikát, a nyomtatott betűt, a divatcikket, de az erőművek gépein is ott a nyoma. A szecessziós alkotó modern élet kihívásaihoz való alkalmazkodás érdekében a legkorszerűbb technológiai megoldásokat és anyagokat használta.

A stílus főbb jellemzői a nagymértékű stilizálás, a döntően természeti formák mintájára építő hullámzó díszítés, a körvonalazott, kontúrozott felületek, a dekorativitás és a hangsúlyos, élénk színek alkalmazása. A szecessziós műveken kevés az egyenes, a művészek sokkal inkább kedvelték a lágy, hullámzó, gömbölyded formákat, íveket.

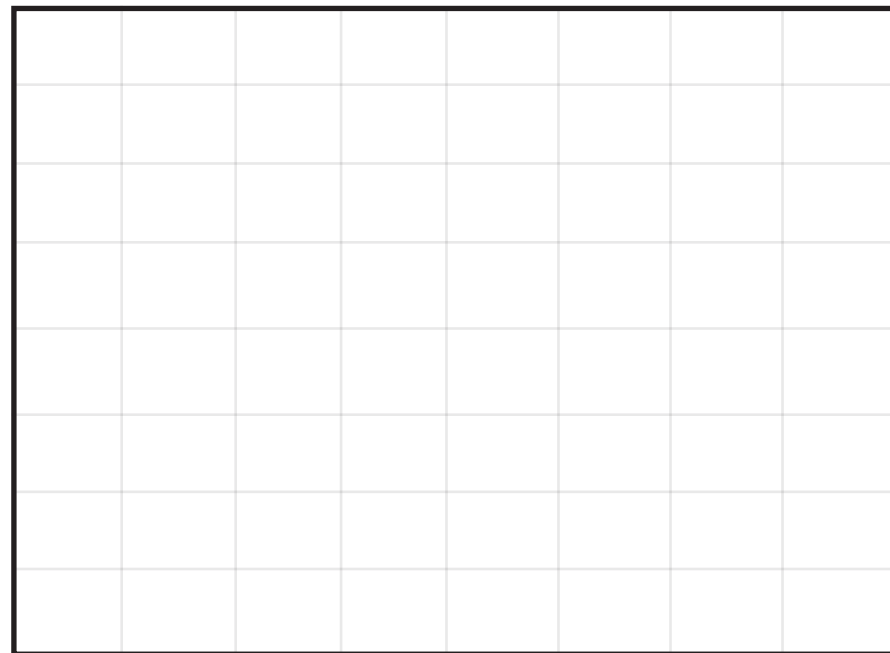
a **SZIMBOLISTA** tájkép

(19. század második fele)

10

A szimbolizmus a realizmussal szembe forduló képzőművészeti és irodalmi irányzat, amely a dolgok mögött – a tudatalattiban – meghúzódó valóságot kívánja láttatni. A szimbolista tájképfestő minden részletnek jelképes, mögöttes tartalmat ad, gyakran merít az álom, a képzelet világából, és nyúl fantasztikus, misztikus, egzotikus témákhoz.

Nincsen olyan egységes festészeti stílus, festői nyelv, amivel a szimbolista festményeket leírhatnánk, közös jellemzőjük inkább a jelen kor, a hétköznapi témák és ábrázolásmódok elutasítása. A szimbolista festők célja a valóság álomszerűsítése, a rejtélyes igazságok felismerhetővé tétele, a kimondhatatlan kimondása, valamint a látvány szimbólumokká, jelképekké formálása.

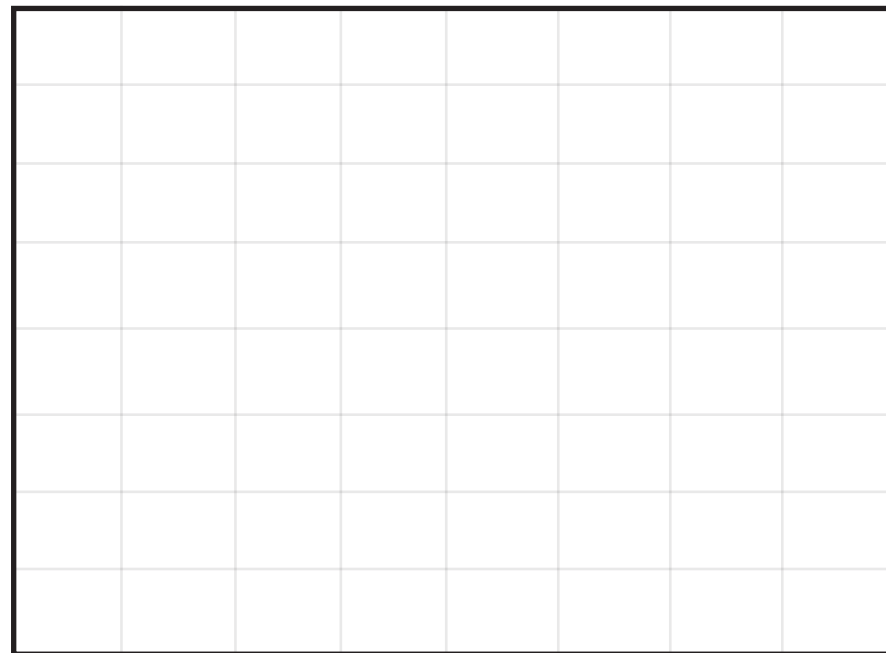
a **PLEIN AIR** tájkép

(19. század második fele)

6

A plein air („szabad levegő”) olyan festészeti irányzat, amely a természetben készült tájképeket részesíti előnyben az addig műteremben készült, mesterkéltséggel, sablonos művekkel szemben. A plein air festők tehát a szabadban alkotva arra törekedtek, hogy vázlatok nélkül, közvetlenül azt fessék, amit látnak.

A plein air festmények színárnyalatok tömegeit olvasztják magukba, kiemelve a természetes világítás élénk kontratszeit (ellentét) és az árnyékokban tükröződő fényhatásokat.

az **IMPRESSZIONISTA** tájkép

(1874-től a 20. század elejéig)

8

Az impresszionizmus festészeti, zenei és irodalmi irányzat, amely a pillanatnyi benyomások, érzések, hangulatok megragadását tűzte céljául. Az impresszionizmus forradalmasította, modernizálta a tájképfestészetet.

Az impresszionista tájképeken a tárgyak körvonalai majdhogynem összemosódnak és eltűnik a térbeliségük. A vászon közelről nézve csupán apró színfoltok halmaza, ám megfelelő távlatból szemlélve egységes látvánnyá válik. Az impresszionista festőművészek nagyon kevés feketét használtak, képeiken az árnyékok is színesek, kedvelték az élénk, friss színek és a kiegészítő színek használatát.

9

